

Journal of Social Sciences

Volume 29 | Issue 1

Article 1

1994-01-01

บทบรรณาธิการ

บรรณาธิการ

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/cujss>

Part of the [Social and Behavioral Sciences Commons](#)

Recommended Citation

บรรณาธิการ (1994) "บทบรรณาธิการ," *Journal of Social Sciences*: Vol. 29: Iss. 1, Article 1.

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/cujss/vol29/iss1/1>

This Editorial is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Social Sciences by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

วารสารสังคมศาสตร์

ปีที่ 29

ฉบับที่ 1

บรรณาธิการแถลง

วารสารสังคมศาสตร์ฉบับนี้ เป็นฉบับที่ 2 ในแนวเรื่อง การจรรโลงประชาธิปไตย (Democratization)

ในฉบับปีที่ 28 2 ได้เสนอดังถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมไทยในมิติต่าง ๆ เป็นพื้นฐานของการที่จะพิจารณาเรื่องการจรรโลงประชาธิปไตย

ในฉบับนี้ จึงเสนอแนวความคิดเรื่อง civil society หรือ “ส่วนของสังคมที่มีการรวมตัวกันกระทำการอย่างเป็นอิสระในเวทีสาธารณะ” ซึ่งมีผู้แปลเป็นไทย “ประชาสังคม” กันจนติดปาก จึงขอใช้คำนี้ ทั้ง ๆ ที่ถ้าจะถูกไวยากรณ์จะต้องเป็น “สังคมประชา” แต่กระนั้นก็ยังไม่ได้ความหมายที่แท้ ครั้นจะไขว่คว้า “สังคมพลเมือง” ก็ติดที่ว่าคำว่า “พลเมือง” ในความรู้สึกของคนไทยออกจะกระเดียดไปในทางที่เป็นไพร่ฟ้าข้าแผ่นดินอยู่ไม่น้อย ดังใน “หน้าที่พลเมือง” เป็นต้น

“ประชาสังคม” หรือสังคมที่ตื่นตัวลุกขึ้นมากระทำการรวมหมู่ที่สำคัญอย่างไร จำเป็นอย่างไร และเพียงพอหรือไม่ในการที่จะสร้างประชาธิปไตย เป็นเนื้อหาของการสัมมนาซึ่ง Larry Diamond จาก Hoover Institution สหรัฐอเมริกาได้นำเสนอไว้ตั้งแต่ปลายปี 2535 หลังเหตุการณ์พฤษภาทมิฬไม่กี่เดือน นับเป็นการสัมมนาที่ให้ความกระจ่างเกี่ยวกับแนวคิดนี้ได้มากพอสมควร และเป็นการสัมมนาที่มีผู้ร่วมจากหลายวงการ ซึ่งเต็มไปด้วยความสงสัย และความกระตือรือร้นที่จะถกเถียง คิดต่อ ตลอดจนประยุกต์ใช้กับการทำความเข้าใจกับกระบวนการจรรโลงประชาธิปไตยในสังคมไทย จึงได้แปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทยจากบทถอดเทปการสัมมนาซึ่งพูดกันเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อให้เกิดประโยชน์กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อนิสิตนักศึกษา

การสัมมนาในครั้งนั้น เป็นการสัมมนาครั้งแรก ๆ ของอาศรมความคิด “กระบวนการจรรโลงประชาธิปไตย” ซึ่งมีศูนย์ประสานงานอยู่ที่คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถัดไปเป็นบทถอดเทปการสัมมนาของอาศรมฯ นี้เช่นกัน ซึ่งได้ชวนผู้ทำงานองค์การทางด้านสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย คือ คุณไพโรจน์ พลเพชร จาก สมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน (สสส.) และ คุณนัยนา สุภาพงษ์ จาก มูลนิธิเพื่อนหญิง มาสนทนาถ่ายทอดประสบการณ์และความคิดอันเกิดจากการเคลื่อนไหวในแวดวงของ “ประชาสังคม” ชนิดหนึ่งให้นักวิชาการได้รับทราบ และแลกเปลี่ยนความคิด ปรากฏว่า เป็นการสัมมนาที่มีความคึกคัก และความลุ่มลึก กระตุ้นให้เกิดปัญญา และสติ นับว่าเป็นประโยชน์มากในแง่ของการเปิดทัศนวิสัยของนักวิชาการให้กว้างออกไป และติดดินมากขึ้น

ส่วนบทความที่นำมาตีพิมพ์ไว้ ณ ที่นี้ด้วย ของ มณีรัตน์ มิตรปราสาท นิลิตปริญาโท ภาควิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ ก็เชื่อมต่อลงไปแต่ละระดับรากหญ้า เพราะเป็นการพิจารณาถึงแนวความคิดการพัฒนาที่จะมีบทบาทในการเสริมสร้างองค์กรชาวบ้าน ซึ่งหากมีความแข็งแกร่งขึ้นย่อมหมายถึงการก่อเกิดอันสำคัญของ “ประชาสังคม” ในสังคมชนบท

เนื้อหาของวารสารฉบับนี้จึงมีความสอดคล้องกันในความพยายามที่จะทำความเข้าใจกับการจรรโลงประชาธิปไตย โดยเน้นพิจารณาถึงการเคลื่อนไหว และการก่อตัวของผู้คนในสังคมอันเป็นมิติใหม่ของการเมืองไทย โดยมองให้ไกลออกไปจากการกล่าวถึง “ประชาธิปไตย” แบบที่วนเวียนอยู่กับเรื่องราวของรัฐธรรมนูญ รัฐสภา และพรรคการเมือง ซึ่งแม้ว่าจะสำคัญก็มิใช่ทั้งหมดของการเมือง ตรงกันข้ามกระแสการเคลื่อนไหวประกาศสิทธิเสรี และความเป็นกลุ่มก้อนของประชาชนส่วนต่างๆ ของสังคมต่างหากที่จะเป็นขับเคลื่อนกระบวนการจรรโลงประชาธิปไตย ทั้งนี้เพราะ “ประชา” ย่อมเป็นแก่นแกนที่แท้ของ “ประชาธิปไตย”

วารสารฉบับต่อไปยังคงแนวเรื่อง “การจรรโลงประชาธิปไตย” อยู่เช่นเดิม นำเสนอผลการวิเคราะห์วิจัย และการคิดคำนึงถึงเหตุการณ์พฤษภาคม 2535 เมื่อ 2 ปีล่วงแล้ว ในมุมมองต่างๆ ขอท่านผู้อ่านได้อดใจรอคอย ไม่นานจะวางตลาด

ในที่นี้ ขอขอบคุณ อาจารย์ปราณี ทิพย์รัตน์ คุณพรทิพย์ วงวาส คุณสิริกุล ปริบุญณะ และคนอื่น ๆ ที่ช่วยกันคนละไม้คนละมือ ถอดเทป พิมพ์ ตรวจบรรณานุกรม หากปราศจากความช่วยเหลือของบุคคลเหล่านี้ วารสารฉบับนี้จะไม่มีโอกาสเสนอตัวต่อบรรณพิภพได้เลย นอกจากนี้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ให้การสนับสนุนแก่อาศรมความคิด “กระบวนการจรรโลงประชาธิปไตย” และวารสารนี้เสมอมาด้วย

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมษายน 2537

ม.ร.ว.พฤทธิสาณ ชุมพล

บรรณาธิการ